

klasa
4-6
szkoła
podstawowa

Nowe dyktanda

Zasady ortograficzne

Dyktanda do czytania dzieciom

Zabawne teksty o różnej skali trudności

klasa
4-6
szkole
podstawowa

Nowe dyktanda

Zbiór dyktand
Szkoła podstawowa – kl. 4-6

Autorzy:

Małgorzata Białek, Krystyna Cygal, Anna Kremiec, Beata Kuczera, Lucyna Szary,
Elżbieta Szymonek, Barbara Włodarczyk, Joanna Zawadzka

Redakcja i korekta:

Agnieszka Antosiewicz, Maria Zagnińska

Ilustracje:

Shutterstock: Alexandr III, Cienpies Design, Lyudmyla Kharlamova

ISBN 978-83-7517-593-6

© Copyright for this Edition by Wydawnictwo GREG® Sp. z o.o.

Wydawnictwo GREG®

ul. Klasztorna 2B

31-979 Kraków

tel. (12) 680 15 50

www.greg.pl

Księgarnia internetowa: www.greg.pl

Znak firmowy GREG® zastrzeżony w Urzędzie Patentowym RP.

Wszystkie prawa zastrzeżone.

Żadna część niniejszej publikacji nie może być reprodukowana
lub przedrukowana bez pisemnej zgody Wydawnictwa GREG®.

Skład:

Pracownia Register

Okładka:

Wojciech Świerdzewski

Drodzy czytelnicy!

Prezentujemy zbiór dyktand, idealnie dopasowanych poziomem do uczniów 4, 5 i 6 klasy szkoły podstawowej.

Dyktanda przygotowane są specjalnie do czytania i dyktowania dzieciom. Teksty zebrane w tym zbiorze są nie tylko bogate w trudności ortograficzne, lecz także niezwykle ciekawe i zabawne!

Perforacja stron ułatwi wyrwanie pożądanego tekstu i wygodne korzystanie w domu lub w szkole.

Przed dyktandami zamieściliśmy przejrzyste zasady ortograficzne, które można wykorzystać: podyktować lub powielić i podać dzieciom do wklejenia do zeszytu lub też do nauczenia się na pamięć.

Mamy nadzieję, że nasza książka ułatwi rodzicom, nauczycielom i dzieciom trudną naukę ortografii!

Wydawnictwo GREG

ch

1. **ch** piszemy, gdy w innych formach wyrazu lub wyrazach pokrewnych wymienia się na **sz**,

na przykład:

- » mu**ch**a – mus**sz**e ch : sz
- » su**ch**y – sus**sz**a ch : sz
- » pie**ch**otą – pies**sz**o ch : sz

2. Dwuznak **ch** piszemy po spółgłosce **s**,

na przykład:

- » ś**ch**ować, ś**ch**ron, ś**ch**ab, ś**ch**wytać, ś**ch**odzić

3. Dwuznak **ch** piszemy zawsze na końcu wyrazu,

na przykład:

- » du**ch**, brzuc**h**, słuc**h**, zuc**h**, podmuc**h**, kożuc**h**, gmac**h**

Wyjątek: druh

4. Te wyrazy trzeba zapamiętać:

- » chmura, choroba, chuligan

h

1. Literę h piszemy, gdy wymienia się na g, ż, z, dz w innych formach wyrazu lub wyrazach pokrewnych,

na przykład:

- » wahać – waga h : g
- » dru**h** – dru**ż**yna h : ż
- » błahy – błaz**en** h : z

2. Literę h piszemy po spółgłosce z,

na przykład:

- » **z**harmonizowany, roz**z**hulać

3. Literę h piszemy w częściach hiper-, hipo-, hydro-, rozpoczynających wyrazy obcego pochodzenia,

na przykład:

- » hiperbola, hydrofor, hipoteza, hydraulik, hipermarket

Uwaga: jest wiele wyrazów, których pisownię warto zapamiętać:

- » humor, hamulce, herbata, bohater, ohydny, hotel, horyzont, zawahać się, Podhale, hejnał, huk, hak, huta, historia

Dzielenie wyrazów przy przenoszeniu

1. Przenosząc wyraz, rozdzielamy:

- » sylaby: *le-mo-nia-da, ła-wa, go-to-wa-nie*
- » dwie jednakowe spółgłoski: *wil-la, lek-ki, pan-na*
- » dowolnie oddzielamy grupy spółgłoskowe: *i-skra* lub *is-kra*

Pamiętaj, że lepiej oddzielić *bom-ba* niż *bo-mba*, *lal-ka* niż *la-lka*

2. Przenosząc wyraz, nie rozdzielamy:

- » wyrazów jednosylabowych: *dom, kot, kosz*
- » dwuznaków: *sz, cz, dz, dź, dż, ch, rz*
- » połączeń: *au, eu* (*au-to-bus, Eu-ro-pa*)
- » przedrostków *przed-, roz-, pod-* itp.

Zasady interpunkcji

1. Kropkę stawiamy:

- » na końcu zdania, na przykład: *Marta poszła do kina. Pada.*
- » po skrótce, który został utworzony z początkowych liter: *ul. (ulica), prof. (profesor), godz. (godzina)*
- » po każdym z elementów daty zapisanej cyframi arabskimi, na przykład: 05.05.2015, 13.07.2000

2. Nie stawiamy kropki po tytułach i nagłówkach.

3. Przecinek stawiamy, gdy:

- » oddzielamy elementy wyliczenia, na przykład: *Na biurku leżały książki, zeszyty, słowniki.*

4. Wykrzyknik stawiamy:

- » na końcu zdania, jeżeli chcemy wyrazić polecenie, rozkaz czy wykrzyknienie, na przykład: *Przestań rozmawiać! Otwórz książkę!*
- » na końcu zdania, gdy wyrażamy w zdaniu radość, gniew, zachwyt, na przykład: *Co za wspaniały dzień! Daj mi święty spokój! Bardzo się cieszę!*

5. Znak zapytania stawiamy na końcu zdania, w którym zadajemy pytanie, na przykład:

Kto odpowie na to pytanie? Ile masz lat?

6. Dwukropek stawiamy, gdy:

- » wyliczamy, na przykład: *Przyjdą do mnie: Kuba, Justyna, Ola, Marek.*

7. Pauzę stawiamy:

- » na początku wypowiedzi osób w dialogu

8. Cudzysłów stawiamy, gdy:

- » podajemy tytuły utworów, filmów, książek, na przykład: „*Król Lew*”, „*Calineczka*”

Dyktanda

klasa IV

Kolacja

Zapadał wieczór. Grupka ludzi podziwiała zachód słońca, ale kiedy nadciągnął wieczorny chłód, zdecydowali, że pójdą do domu. Ogród opustoszał, pokój wypełnił się dziećmi. Panował wesoły nastrój. Stół nakryto barwnym obrusem. Goście poczuli głód i zajęli miejsca za stołem. Gospodarz wniósł duży stół konfitur z truskawek, a gospodyni świeżutkie bułeczki z masłem.

W hucie

W hucie produkuje się stal. Zanim jednak powstanie, rudę żelaza uzyskaną ze złóż ukrytych pod ziemią należy oczyścić i przetopić w wielkim piecu na surówkę, a następnie, po dodaniu pewnych składników, przetopić ją powtórnie. Tak otrzymaną stal wlewa się do kadzi i formuje z niej wlewki, które walcuje się na różne przedmioty: rury, druty, szyny, blachy itp.

Roztrzepany Krzysztof

Miałam kiedyś przyjaciela, który był przez wszystkich znany, gdyż był bardzo roztrzepany. Krzysztof nie miał jeszcze żony, bo był wciąż rozkojarzony. Chociaż dni mijały w kalendarzu, on nie marzył o ołtarzu. Rzekł, że żadna narzeczona nie wytrzyma jego wad i nim weźmie go za męża, prędzej skona. W domu mieć porządek lubił, ale różne rzeczy gubił. Noże włożył przez przypadek do szuflady z przyprawami. Obierzyny po ziemniakach położył na palce. Portfel trzymał w zamrażarce aż przez trzy tygodnie, a do pracy raz założył od piżamy spodnie. W łóżku pod pierzyną znalazł trzy talerze i choć sam je tam położył, powiedział: „Nie wierzę!”. Nie zamierzał więc się Krzysztof nigdy w życiu żenić, ale jego przeznaczenie musiało się zmienić. Kiedy szedł raz tuż po zmierzchu, w piękny księżyc zapatrzony, potknął się i upadł wprost w ramiona przyszłej żony. Przydarzyła im się miłość od pierwszego wejrzenia, a więc teraz Krzysia życie burzliwie się zmienia.

Dyktanda

klasa V

Zgoda buduje, niezgoda rujnuje

Wszystkie pszczołki w ulu wspólnie ustaliły, że królowej wybudują nowy pokój. Będzie łóżko z bursztynu, z płatków róży ściany i z kryształu stół. Miód już uzbierały i nektaru słój. Później to sprzedały, żeby kupić cały wyszukany wystrój. Zamówiły u wróbelka na poduszki piórka. Zwój dywanów im przyniosła wiewiórka. Malutkie półeczki zrobiła przepiórka. Po wrota z muszelek pofrunęła sójka. Musiała móc z wygod korzystać królowa, umywalnia z cukru była więc gotowa. Na łóżku leżała już narzuta z puchu. Z okuciem ze złota marmurowy próg mówił wszystkim gościom, że nie będzie tu wpuszczony żaden wróg. Wysiłku i trudu pszczołki moc włożyły, lecz pokój królowej w zgodzie urządziły. Pokłóciły się jednakże o to, która stróżem będzie wrót i pilnować będzie kroków monarchini stóp. Rozpętał się bój, w którym zginął cały rój. Musiała królowa ul tworzyć od nowa. Jak się okazuje, zgoda buduje, niezgoda rujnuje.

Z dużej chmury mały deszcz

Jeż ze strachem spojrział w górę, kiedy ujrzał dużą chmurę. Będzie burza i ulewa! – uciekając, rzekła mewa. Wstrzymał oddech z przerażenia i nie umiał też powstrzymać nóżek drżenia. Mieszkał tuż przy rzece w dziurze w ziemi. Wiedział, że w zła-nej norze jego życie się odmieni. Sparaliżowany lękiem myślał o spiżarni, w której przechowywał grzyby, żołądźcie, jeżyny aż do końca zimy. Gdy rzeka wyleje, zapasy popłyną, a wszystkie jeże z głodu zginą! Gdy żołądki próżne, zimy nie przetrzyma jeżyka rodzina. Przecież mógł przewidzieć, że wrześniowe burze będą duże! Już się strasznie zachmurzyło. Huknął grzmot i trzasnął piorun. Jeżyk cały roztrzęsiony grąskim brzegiem biegł do żony. Już trzy krople deszczu spadły wprost na rzęsy jeża. Któż ratunek jeżom wskaże? Ale cóż to? Zachmurzenie przeszło już niepostrzeżenie. Tu przypomniał sobie jeż, co mu rzekł orzeł wieszcz: „Z dużej chmury mały deszcz”. Jeż przysmaki jednak przeniósł i przezornie trzymał na wysokiej górze w przepastnej dziurze.

Dyktanda

klasa VI

Zwierzęta Jurka

Jurek z upodobaniem hoduje różne zwierzęta: żółwia, papugi, wiewiórkę, kury i dużego psa Burka. Wzdłuż jego okna jaskółki wiją swoje gniazdka. Opiekuje się sadem swojego wujka Józefa, który jest wójtem wsi Janówka. Pielęgkuje drzewa, aby uzyskać później dorodne jabłuszka i pyszne gruszki. Latem chodzi do lasu na słodkie jagódki, grzyby i inne dary runa leśnego. Jesienią zajmuje się zbiorem orzechów i grzybów. W zimie buduje dla ptaków domki i pilnuje uzupełniania zapasów ziarna dla wróbli i słoninki dla sikorek. Ludzie we wsi bardzo go lubią. Jest popularny wśród kolegów. Ciocia Lusia wróży mu przyszłość w zawodzie weterynarza. Wuj uważa, że byłby dobrym leśniczym. Przed Jurkiem jeszcze długa droga do sukcesów, ale uparty i wytrwały chłopak nie ulęknie się trudów.

Wakacyjne porządki

Cała rodzina ustaliła, że trzeba zrobić w domu porządki, bo każdy trzyma mnóstwo nieprzydatnych rzeczy. Nikt nie zaprzeczył. Już nazajutrz zaczęli sprzątanie od pomocy mamie. Chcieli najpierw powyrzucać sztuczną biżuterię, której już od dawna nie nosiła, ale mama się okropnie oburzyła. W małym kufrze leżały skrzętnie ukrywane po dzieciach grzechotki i różne drobiazgi od lat przechowywane. Tego także wyrzucić nie było możliwości, bo krzyknęła mama, że chyba by nie przeżyła takiej olbrzymiej przykrości. Przyszła kolej na garaż – królestwo taty. Tutaj wszędzie leżały rozrzucone graty! Przyrządy oraz przybory do majsterkowania i narzędzia do przeróżnych rzeczy naprawiania. Nic nie wyrzucili, bo wszystko było potrzebne według taty. I leżało w równym rzędku! Tata nie miał pojęcia o porządku... Potem przeszli do pokoju, który zajmowała córka. Zajrzeli do biurka. Tam przechowywała najważniejsze i najdroższe pamiątki, na przykład trzy różowe wstążki, które w przedszkolu nosiła. Nie było więc mowy, żeby cokolwiek wyrzuciła. Nie mogli mieć żalu do siebie wzajemnie, bo byli wrażliwi. Dobrze im się żyło, choć przedmiotów nie ubyło.

Spis treści

Wstęp.....	3
Zasady ortograficzne	5

KLASA IV

ó, u	Kolacja.....	18
	W hucie	18
	Wyprawa do lasu	19
	Na obiadach czwartkowych.....	19
	Dziadziuś i komputer	20
	Kto szuka, ten znajdzie.....	21
ch, h	Tchórzliwy Jurek.....	22
	Niesforny chart.....	23
	Choroba	23
	Szyfyf.....	24
	Osobliwy Hiszpan	24
	W szkolnej bibliotece	25
rz, ż	Jesienny zmierzch	25
	Pan Twardowski	26
	Letni pejzaż	26
	W Kazimierzu nad Wisłą.....	27
	Plany wakacyjne.....	27
	Podróż do Afryki.....	28
c, q, om, on, em, en	Przygoda Jerzego	29
	Wizyta na wsi.....	30
	Warto pomagać	31
	Marzenia podróżnika	32
	Nieudany eksperyment.....	33
	Zdecydowana rozmowa	33
wiełka, litera	Hobby Jasia	34
	Rozterki Basi	35
	Wycieczka mojej siostry.....	36
	Indianie	37
	Król Jagiełło	38
	Mąż potrzebny od zaraz	39
ó, u	Miś Puchatek	40
	Górka pełna róż	41
	Nasza rodzinka	42
	Nowa koleżanka.....	43
	Strachliwy Henio	44
	Kto późno przychodzi, ten sam sobie szkodzi.....	45
ch, h	Wehikuł czasu	46

rz, ż	Wakacje nad morzem.....	47
	Zima zwierząt	48
	Królewna Śnieżka.....	49
	Na ryby	50
	Porządki na działce	51
	Miłe złego początki, lecz koniec żałosny	52
o, e, om, on, em, en	Tygrys.....	53
	W dębowej sali	54
	Maraton za torebką.....	55
	Jak zwichnąłem kostkę	56
nie	Niespodziewany prezent bociana	57
	Nie taki diabeł straszny, jak go malują	58
ó, u, ou, hu, ż, rz, nie	Przyrzeczenie	59
	W poszukiwaniu skarbów	60
	Marzenie Krzysia	61
	Piesek Alicji	62
	Pszczółka i jej żądło	63
	Nie czyń drugiemu, co tobie niemiłe	64
	Roztrzepany Krzysztof	65
	Strach ma wielkie oczy.....	66
	Pożar w herbaciarni.....	67
Czym skorupka za młodu nasiąknie, tym na starość trąci	68	

KLASA V

ó, u	Gdy się człowiek spieszy, to się diabeł cieszy.....	70
	Burza	71
	Pocztówka z gór.....	72
	Wróżki	73
ou, u	Kwiecień plecień, bo przeplata, trochę zimy, trochę lata.....	74
	Zakochana mucha.....	75
	Historia pewnego huku.....	76
	Bohomazy pani Heleny	77
	Jak chciałem być bohaterem.....	78
rz, ż	Każda potwora znajdzie swego amatora.....	79
	Baba z wozu, koniom lżej	80
	Wiosenne prace na działce.....	81
	Żadna praca nie hańbi	82
nie	Mój przyjaciel smok	83
	Co dwie głowy, to nie jedna.....	84
	Nieoczekiwane spotkanie	85
	Cenne wskazówki do nauki	86
	Kilka słów o nauce.....	87
ó, u	Poszukiwania tłumacza	88
	Zgoda buduje, niezgoda rujnuje	89
	Staruszek z pieskiem.....	90
	Wielkie porządki wujka Jurka	91
Gdzie dwóch się bije, tam trzeci korzysta	92	

du, h	Historia pewnego ducha.....	93
	Chomik Michaliny	94
	Jesienny spacer.....	95
	Chciwy Hipolit.....	96
rz, ż	W zdrowym ciele zdrowy duch.....	97
	Spotkanie z wróżką.....	98
	Plany na przyszłość.....	99
	Ciężki dzień	100
	Na grzyby!	101
	Strachy.....	102
o, o, om, em, en	Moi przyjaciele	103
	Jak zyskać przyjaciół.....	104
wielka litera	Bohaterowie Andrzeja	105
	Zakupy moich rodziców	106
nie	Przygoda bliźniąt	107
	Nieoczekiwana zamiana miejsc	108
	Nie miła przygoda Andrzejka.....	109
ó, u, du, h, ż, rz, nie	Wiara czyni cuda	110
	Fascynacje hipopotama.....	111
	Z dużej chmury mały deszcz	112
	Przewodząca przepiórek.....	113
	Jedynaczka.....	114
	Mikołajki w klasie.....	115
	Myszy harcują, gdy kota nie czują	116
	Przygoda Bożenki	117
	Kropla draży skałę	118
	Pechowe przyjęcie.....	119
	Chytry chomik.....	120
	Smutny mól.....	121
Zagadka zaginionego tortu	122	

KLASA VI

ó, u	Zwierzęta Jurka	124
	Krasula.....	125
	Przygoda urzędnika	126
	Prawdziwa przyjaźń	127
	Robot Już, co wszystko robi już	128
du, h	Harcerze	129
	Chytry Hipek	130
	Nie ma tego złego, co by na dobre nie wyszło	131
	Jak Bohdan pragnął galopować.....	132
	Chorowita Hanka	133
rz, ż	Uderz w stół, a nożyce się odezwą.....	134
	Nieudana podróż nad morze.....	135
	Młody jeździec	136
	Krzyś i chrząszcz.....	137

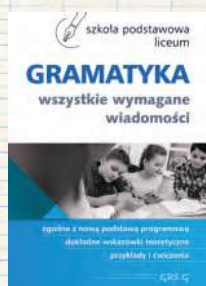
wielka litera	Opowieść piłkarza	138
nie	Szansa	139
ó, u	Spotkanie z kosem	140
ó, u	Tchórzliwy zbój	141
ó, u	Kłopotliwy prezent	142
ó, u	Kłótnia o kulturę	143
ó, u	Zięć dla króla	144
ch, h	Wszędzie dobrze, ale w domu najlepiej	145
ch, h	Hrabia historyk	146
ch, h	Oliwa zawsze na wierzch wypływa	147
ch, h	Co za dużo, to niezdrowo	148
ch, h	Czym chata bogata, tym rada	149
rz, ż	Wszystkie drogi prowadzą do Rzymu	150
rz, ż	Dziadkowie opiekują się zwierzętami	151
rz, ż	Prima Aprilis	152
rz, ż	Jazda na byle czym	153
o, e, om, on, em, en	Wakacyjne wskazówki	154
o, e, om, on, em, en	Niemądre plany dziewcząt	155
o, e, om, on, em, en	Moje problemy z matematyką	156
o, e, om, on, em, en	Paweł i pranie	157
nie	Wczasy nietoperzy	158
nie	Nie święci garnki lepią	159
nie	Pańskie oko konia tuczy	160
ó, u, ch, h, z, ż, rz	W pałacu strachów	161
ó, u, ch, h, z, ż, rz	Spotkanie hodowców rybek	162
ó, u, ch, h, z, ż, rz	Wakacyjne porządki	163
nie	Sąsiedzkie nieporozumienia	164
nie	Wielki pośpiech Jasia	165
nie	Potrzeba matką wynalazków	166
ó, u, ch, h, z, ż, rz	Wymarzony psiak	167
ó, u, ch, h, z, ż, rz	Nieudany rabunek	168
ó, u, ch, h, z, ż, rz	Helenska i hormony	169
ó, u, ch, h, z, ż, rz	Marzenia dobra rzecz	170
ó, u, ch, h, z, ż, rz	Jak Hubert bał się wody	171
ó, u, ch, h, z, ż, rz	Żmija w kosmosie	172
ó, u, ch, h, z, ż, rz	Ważki problem ważki	173
ó, u, ch, h, z, ż, rz	Wróżka Różyczka	174
ó, u, ch, h, z, ż, rz	Jedna jaskółka wiosny nie czyni	175
ó, u, ch, h, z, ż, rz	Pieniądze szczęścia nie dają	176

Wydawnictwo GREG poleca

Jak pisać

Kompleksowy poradnik dla uczniów szkoły podstawowej. Zawiera wskazówki dotyczące wszystkich praktykowanych w szkole form pisemnych – m.in. opowiadania, opisu, charakterystyki, rozprawki, pamiętnika, a także form użytkowych typu list, zaproszenie, ogłoszenie, reklama.

Gramatyka

Zestaw wiadomości dotyczących fonetyki, słowotwórstwa, fleksji i składni – wszystkie informacje wymagane w podstawie programowej. Treści przedstawione są prostym, przystępnym językiem, z licznymi przykładami oraz ćwiczeniami.

Ortografia na 6

Niezawodny przewodnik po zasadach ortograficznych. Wszystkie reguły wyjaśnione w prosty i klarowny sposób. Dodatkowo książka zawiera liczne zadania, krzyżówki, rebusy i ćwiczenia. Gwarancja sukcesu w szkole!

Polecamy serię lektur z opracowaniem

Lektury do szkoły podstawowej i liceum

Każda lektura z opracowaniem – streszczenie, bohaterowie, plan wydarzeń, czas i miejsce akcji, problematyka, biografia autora. Komentarze boczne wskazujące ważne miejsca w tekście. Opracowania przygotowane przez nauczycieli i zgodne z wymaganiami na lekcjach!

Wydawnictwo GREG
ul. Klasztorna 2B
31-979 Kraków
www.greg.pl

GREG
WYDAWNICTWO EDUKACYJNE

ISBN 978-83-7517-593-6

9 788375 175936 >